

## Populacja lęgowa żoły *Merops apiaster* w Przemyślu – 48 lat obserwacji (1965–2012)

Breeding population of the European bee-eater *Merops apiaster* in the city of Przemyśl – 48 years of observations (1965–2012)

HENRYK KUREK

37–700 Przemyśl, ul. Grunwaldzka 121/91

**Słowa kluczowe:** żoła, *Merops apiaster*, kolonie lęgowe, biologia lęgowa.

Podczas jednego z najdłuższych cenzusów ptaków w Polsce, w granicach Przemyśla (45 km<sup>2</sup>), rejestrowano liczebność populacji żoły *Merops apiaster*. W ciągu 48 sezonów lęgowych (1965–2012) w mieście tym odnotowano łącznie 341 par żoły z zajętymi gniazdami. Ich stanowiska lęgowe zgrupowane były w trzech miejscach. Liczba zasiedlonych nor w poszczególnych latach wahała się pomiędzy 1 a 21. W pierwszych 17 latach obserwacji w mieście gnieździło się nie więcej niż 7 par, a w latach 1983–1988 liczba ta zdecydowanie wzrosła, osiągając 10–15 par. W ciągu 48 lat najwięcej par (199; 58%), podjęło lęgi w kolonii Buszkowice I, a znacznie mniej (10,6–12,3%) w trzech innych koloniach. Na tych czterech stanowiskach, spośród łącznie dziesięciu stwierdzonych, lęgi wyprodukowało ogółem 92% par żoły. Najdłużej żoły gniazdowały w koloniach zlokalizowanych w cegielniach w Buszkowicach I (przez 35 lat) i Winnej Górze (23 lata). Opisano elementy fenologii i biologii, takie jak: terminy przylotu pierwszych ptaków na miejsca lęgów, terminy wylotu młodych z gniazd, najpóźniejsze obserwacje żoły, częstotliwość karmienia młodych, obecność „pomocników” w lęgach oraz zachowanie ptaków w kolonii lęgowej. Udokumentowano, iż ptaki przylatują do kolonii między 5 a 22 maja (mediana: 13 maja), a młode po raz pierwszy opuszczają swoje gniazda między 23 lipca a 4 września. W artykule poruszono również problem zagrożenia lęgowych kolonii żoły na terenie Przemyśla i zaproponowano metody ochrony.